

Europeiska offentliga tjänster av kvalitet – livskvalitet

EPSU:s kampanj för en rättslig ram på EU-nivå för offentliga tjänster som ger Europa ett hjärta

Riktlinjer för kampanjen

1. Introduktion

Det är värt att påminna om varför EPSU behöver den här kampanjen: *"Utan specifik EU-lagstiftning som skyddar offentliga tjänster kommer EU att fortsätta att **"öppna" offentliga tjänster för konkurrens** och när detta är gjort, starkt begränsa privata operatörers förpliktelser i samband med offentliga tjänster. Det behövs en förebyggande strategi som leder fram till EU-åtgärder till stöd för offentliga tjänster grundade på solidaritet. Då krävs dock **påtryckningar "underifrån"**, inte minst eftersom det ofta är lokala och regionala aktörer som avgör offentliga tjänsters ställning och funktion, till exempel vid tilldelning av kontrakt, när de tillhandahåller tjänster, tryggar sysselsättning, främjar demokratisk deltagande... Dessa aktörer måste vara övertygade om att EU-åtgärder på området stärker deras frihet."*

Citatet kommer från EPSU:s bakgrundsdokument¹ som antogs av styrelsen vid dess möte den 7 juni och förklarar varför det krävs åtgärder som stödjer offentliga tjänster i Europa.

Styrelsen enades också om att sekretariatet skulle utarbeta en detaljerad kampanjplan till styrelsens höstmöte. En första version av en kampanjplan överlämnades till arbetsutskottet den 20 september. Det fanns ett starkt stöd för en kampanj för offentliga tjänster, men man framhävde behovet av klar och tydlig fokusering, med tonvikt på offentliga tjänster av kvalitet som en del av en alternativ dagordning till avreglering och liberalisering.

Kampanjen brådskar eftersom viktig EU-utveckling förväntas under 2006, bland annat:

- rapporter från Europaparlamentet om vitboken om tjänster av allmänt intresse och grönboken om offentlig-privata partnerskap (PPP)
- meddelande från kommissionen om sociala tjänster av allmänt intresse (och också ett mer vittomfattande horisontellt meddelande)
- ett nytt initiativ från det europeiska socialdemokratiska partiet om en rättslig ram (presenteras den 7 februari)

Alla dessa händelser utgör viktiga tillfällen för EPSU att arbeta för att få ett politiskt erkännande av offentliga tjänsters betydelse för uppbyggnaden av EU, samt att definiera och främja en alternativ politik till den aktuella satsningen på liberalisering och avreglering.

¹ 5 skäl till att det nu krävs åtgärder för att stödja offentliga tjänster i Europa, tillgänglig på EPSU:s webbplats på följande länk <http://www.epsu.org/a/1219>

2. EPSU:s krav

En rättslig ram för offentliga tjänster på EU-nivå anses vara ett instrument där det skulle vara möjligt att fastställa och genomföra en rad viktiga mål, i enlighet med "5 skäl till att det krävs åtgärder för att främja offentliga tjänster av kvalitet i Europa".

- Europa måste innebära något mer än en marknad för medborgarna.
- Offentliga tjänster av kvalitet är väsentliga för att uppfylla medborgarnas grundläggande rättigheter.
- Universalitet, kontinuitet, rimliga priser, demokratisk kontroll är viktiga principer för offentliga tjänster.
- EU-konkurrens får inte undergräva solidaritet.
- En europeisk ramlag skulle garantera nationella, regionala och lokala myndigheters rätt att uppfylla medborgarnas behov.

Med tanke på att de regler som styr den inre marknaden får allt större inflytande och leder till påtryckningar, har vi insett att marknadsens inflytande kommer att fortsätta att öka steg för steg om man inte tydligt fastställer ett "skyddat område" för offentliga tjänster på EU-nivå.

I huvudsak har EPSU som organisation accepterat att det är bättre att kollektivt begära en positiv ändring på EU-nivå, istället för att varje enskild ska försvara sig på nationell nivå.

En fråga återstår dock om varför man ännu inte har gjort några konkreta framsteg med en rättslig ram på EU-nivå.

EPSU:s befintliga policy stipulerar att en rättslig ram för offentliga tjänster (tjänster av allmänt intresse på EU-jargong) bör fastställas:

- gemensamma principer för offentliga tjänster (se bilaga 1)
- rättslig klarhet om allmänintresset har företräde framför konkurrensregler, samt undantag från dessa regler för sociala tjänster, hälso- och sjukvård, vatten, utbildning
- lokala och regionala myndigheters rätt att själva tillhandahålla viktiga grundläggande tjänster utan att behöva frukta kommissionen eller domstolen
- ett observationsorgan för offentliga tjänster där facket deltar och som övervakar och utvärderar offentliga tjänster och avregleringens följder, främjar samarbete, förbättrar normer, följer medborgarnas ändrade behov, etc.)
- finansieringsmekanismer för offentliga tjänster som beaktar behov och positiva aspekter med riskspridning

3. Beskrivning av kampanjen samt tidsram

Nationella aktiviteter

Nationella kampanjer kommer att ta upp viktig utveckling som påverkar offentliga tjänster på nationell och lokal nivå, samt ge exempel på hur principer som gäller för offentliga tjänster (till exempel, universalitet, kontinuitet, skäliga priser och demokratisk kontroll) påverkas av nationell och EU-politik. Syftet är att samla olika typer av organisationer från den fackliga rörelsen och det civila samhället i syfte att öka medvetenheten och bygga upp stöd för våra krav om en rättslig ram på EU-nivå. Nationella samordnare kommer att sköta kampanjerna (detaljerad information om samordnare finns i [bilaga 2](#)).

Vi betonar att syftet med de nationella kampanjerna inte är att ge en vetenskaplig översikt av alla de förändringar som sker. Det handlar snarare om att stimulera diskussion om frågor

som berör offentliga tjänster på nationell (och europeisk) nivå och visa att det krävs EU- (och nationella/ lokala) ramar för att se till att det är social sammanhållning och allmänintresset som styr reformer av offentliga sektorn.

De nationella rapporterna behöver inte vara identiska och de behöver inte heller ta upp samtliga offentliga tjänster.

Frågor att ta upp i de nationella rapporterna:

1. Genomförs omfattande reformer av offentliga tjänster? Om ja, på vilka områden? Till exempel inom hälso- och sjukvård, allmännyttiga verk, offentlig transport, utbildning)?
2. Vilka konsekvenser har reformerna för tjänsternas finansiering, organisation och kvalitet?
3. Planeras ytterligare reformer?
4. Vilka är de viktigaste politiska kraven från organisationer som företräder arbetsmarknadens parter, lokal förvaltning, frivilligorganisationer, konsumentorganisationer?

Ge ett eller två exempel på positiva och negativa reformer och använd de principer som beskrivs i bilaga 1² för att bedöma tjänsternas "kvalitet".

Den europeiska dimensionen

Kampanjens tidsplan (se bilaga 3) har som mål att möjliggöra en interaktiv dynamik mellan nationell och EU-nivå.

De nationella kampanjerna leder till en ökad medvetenheten och mobilisering som utgör grunden för en ny europeisk begäran om en rättslig ram för offentliga tjänster på EU-nivå (eller någon annan form av EU-instrument – till exempel en handlingsplan). De kommer också att bidra med att kontrollera grunden för och innehållet i ett sådant instrument.

Parallellt med de nationella kampanjerna kommer vi att inleda förberedelser för den delen av kampanjen, till exempel genom att studera vilka potentiella "hakar" (bland annat stadgan för grundläggande rättigheter) som kan stödja ett rättsligt instrument på EU-nivå.

Kampanjen lanseras officiellt den 20/21 april i Wien och pågår till juni 2007.

EPSU:s styrelse kommer att följa kampanjen ingående.

6.2.06

² Se även ISKA:s kampanj om offentliga tjänster av god kvalitet http://www.world-psi.org/Content/NavigationMenu/English/Quality_Public_Services1/Gaps_Homepage.htm och Jane Pillingers bakgrundspresentation om offentliga tjänster av kvalitet, utarbetad till arbetsgruppen för tjänster av allmänt intresse den 1 februari.

Bilaga 1

Exempel på principer och praxis inom offentliga tjänster		
Principer / mål	Innebörd	Exempel av existerande normer / instrument
Lika tillgång	Förbud mot diskriminering på grund av social eller personlig ställning, geografisk ort eller mellan olika brukarkategorier	BE: rätt till viss eltillgång
Universalitet	Allmän tillgång till tjänster (sammansatt tjänster), även om det strider mot kommersiella hänsyn och lönsamhet	
Kontinuitet, tjänster av god kvalitet	Försörjningsskyldighet, långsiktigt underhåll, investeringar	NL: förbud mot privatisering i vattensektorn
Rimliga priser	Priskontroll/subventioner Vinstbegränsningar?	BE: förbud för företag som går med vinst att ta emot barnomsorgssubventioner
Användar/konsumentskydd	Information, möjlighet att klaga	Patientstadgor
Samråd	Arbetstagares rätt till information, samråd och deltagande brukargrupper	
Demokratisk kontroll	Insyn, redovisningsansvar	Nationell tillsynsmyndigheter för avreglerade sektorer Observationsorgan på EU-nivå??
Solidaritet	<ul style="list-style-type: none"> • Finns: mellan generationer (utbildning av barn, äldreomsorg) • genom riskspridning (till exempel, hälso- och sjukvård) • med utsatta grupper (ge tillgång till grundläggande tjänster och främja integration och sysselsättning); • mellan orter och regioner (rättvis pris-sättning). 	<ul style="list-style-type: none"> • Kollektiva pensioner' • "Barnlösa" familjer, • sjuka och friska • tillgänglighet för funktionshindrade, anställningskvoter • TY: grundlag "lika levnadsvillkor", EU: strukturfonder

Bilaga 2

Nationella samordnares roll och uppgifter

Samordnaren är den huvudsaklige kontaktpersonen för varje land. Helst bör personen kunna kommunicera på engelska eller franska.

Den nationelle samordnaren ska:

- delta vid lanseringen av kampanjen som planeras den 20/21 april 2006 och (2 eller 3) ytterliga kampanjmöten
- inrätta och samordna ett nationellt kampanjnätverk bestående av intresserade fackförbund, frivilligorganisationer, konsumentgrupper, akademiker... Nätverket bör vara så brett som möjligt.
- utarbeta en rapport på 4-5 sidor (på det egna språket) baserat på kampanjfrågorna och diskussioner i nätverket. Samordnarna ska presentera ett första utkast till rapporter vid samordnarnas workshop som äger rum före kampanjstarten den 20/21 april
- ge bidrag till EPSU om vad ett EU-instrumentet för offentliga tjänster bör innehålla
- samordna nationella aktiviteter till stöd för ett sådant instrument

Nätverkets medlemmar förväntas också utföra ett antal uppgifter och

- informera sina medlemmar om EPSU:s kampanj.
- aktivt bidra till kampanjen (och stimulera debatt kring *"vilken typ av offentliga tjänster vill vi och våra barn ha?"*).
- stödja kampanjen för ett rättsligt EU-instrument för offentliga tjänster.

EPSU ska:

- bistå de nationella nätverken för att se till att det hela tiden finns en koppling mellan europeiska och nationella frågor.
- ge bidrag för kostnader när samordnarna deltar i kampanjmöten enligt de vanliga bestämmelserna.

Bilaga 3

Tidsplan för kampanjen

Vad	Vem	När	Finansiering
Upprätta lista över kampanjsamordnare Utarbeta ram för första fasens inventering av offentliga tjänster Workshop för nationella samordnare som sammanfaller med rådsmötet för konkurrensfrågor och kampanjstarten.	Medlemsförbunden utser en facklig samordnare per land Förberedande gruppmöte 1:a mötet för nationella samordnare (plus andra medlemsförbund för starten)	december-mars 2005 1 februari 2006, Bryssel 20–21 april 06, Österrike	Nationella medlemsförbund tillhandahåller resurser för fackliga samordnare Budget för möte EPSU:s övriga projekt och möten
Nationella nätverk inrättas, rapporter ger ram för diskussion.	Nationella samordnare + andra förbund + civila samhället EPSU:s styrelse, fasta kommittéer, valkretsar, jämställdhetskommittén diskuterar framsteg	Från april – december 2006	Nationella resurser för inventeringar + diskussioner EPSU:s kampanjombud övervakar processen och bidrar på begäran
Halvtidskonferens för att diskutera nationella inventeringar (och europeisk utveckling – till exempel uppföljning av vitboken om tjänster av allmänt intresse)	Nationella samordnare + förbund + civila samhället	december 2006	Budget för EPSU-konferens plus för publikation av resultat
Identifiering av de viktigaste EU-frågorna samt normer i ett rättsligt ramverk på EU-nivå EU-nivå (eller annat instrument)	Nationella samordnare	januari 2007	EPSU:s budget för möte
Diskussion om innehållet i rättslig EU-ram	Nationella samordnare + förbund + civila samhället EPSU:s styrelse, fasta kommittéer, valkretsar, jämställdhetskommittén diskuterar framsteg	januari- juni 2007 maj 2007	Resurser för nationella debatter EPSU:s kampanjombud övervakar processen och bidrar på begäran
Diskussion och utvärdering av resultat	Samtliga	juni 2007	Budget för EPSU-konferens plus publikation